

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань інтеграції України з Європейським Союзом

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-34-42, факс: 255-33-13, e-mail: comeuroint@v.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

щодо проєкту Закону України

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я нації»
(реєстр. № 4114 від 17.09.2020, н.д. К. Нестеренко та інш)

1. Загальна характеристика законопроєкту

Законопроєктом пропонується заборонити продаж і рекламування тютюнових виробів на зупинках громадського транспорту та в радіусі 10 метрів від них.

2. Належність законопроєкту за предметом правового регулювання до сфери дії права Європейського Союзу

Правовідносини захисту здоров'я людини від шкідливого впливу тютюнопаління охоплюються главою 22 «Громадське здоров'я», в якій, зокрема, зазначено, що Україна поступово наближуватиме своє законодавство та практики до принципів права ЄС, зокрема у сфері інфекційних хвороб, служби крові, трансплантації тканин і клітин, а також тютюну. Перелік відповідних актів права ЄС визначено у Додатку XL до Угоди, відповідно до якого Україна повинна поступово наблизити своє законодавство до наступного законодавства ЄС:

Директива 2014/40/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 квітня 2014 року про наближення законів, підзаконних та адміністративних положень держав-членів стосовно виробництва, презентації та продажу тютюну та супутніх товарів, що припиняє дію Директиви 2001/37/ЄС;

Директива №2003/33/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 травня 2003 року про наближення законодавчих, нормативних та адміністративних актів держав-членів про рекламу та спонсорство тютюнових виробів;

Рамкова конвенція ВООЗ із боротьби проти тютюну («РКБТ») від 2003 року;

Рекомендації Ради від 2 грудня 2002 року про запобігання курінню та ініціативи з покращання контролю над тютюном.

3. Відповідність законопроекту праву ЄС

Відповідно до положень Директиви №2003/33/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 травня 2003 року про наближення законодавчих, нормативних та адміністративних актів держав-членів про рекламу та спонсорство тютюнових виробів реклама тютюнових виробів в пресі та інших друкованих виданнях, на радіо, а також у послугах інформаційного суспільства забороняється.

Проектом закону передбачається внесення змін до статті 16 «Заборона реклами, стимулювання продажу та спонсорства тютюнових виробів» Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення», заборонивши будь-яку рекламу та стимулювання продажу тютюнових виробів, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів і відстані менше ніж 10 метрів від них.

Варто зазначити, що відповідно до положень статті 22 Закону України «Про рекламу» реклама тютюнових виробів, реклама знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються тютюнові вироби, повністю забороняється, в тому числі, на транспорті, а також засобами внутрішньої та зовнішньої реклами. Таким чином, чинне законодавство вже містить норми, які забороняють рекламу тютюнових виробів в зоні стаціонарно обладнаних зупинок маршрутних транспортних засобів.

На нашу думку, зазначене положення законопроекту може призвести до суперечності між нормативно-правовими актами та до неоднозначного тлумачення законодавства, зокрема трактуватись деякими суб'єктами правовідносин як заборона реклами тютюнових виробів виключно на відстані менше ніж 10 метрів від стаціонарно обладнаних зупинок маршрутних транспортних засобів.

Законопроектом також передбачається встановлення заборони на куріння тютюнових виробів, а також *електронних сигарет* і кальянів в на стаціонарно обладнаних зупинках маршрутних транспортних засобів і відстані менше ніж 10 метрів від них.

Варто зазначити, що законодавством України, зокрема Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо вдосконалення адміністрування податків, усунення технічних та логічних неузгодженостей у податковому законодавстві» (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2020, № 32, ст.227) *електронна сигарета* визначається як виріб, який може бути використаний для споживання (вдихання) парів, що утворюються внаслідок нагрівання компонентами такого виробу рідин, що містять або не містять нікотин, що не узгоджується з вимогами Директиви 2014/40/ЄС, відповідно до якої «*електронна сигарета*» означає виріб, який використовується для споживання лише нікотину, що міститься у парі.

Також, беручи до уваги, що положення Закону України «Про заходи щодо попередження та зменшення вживання тютюнових виробів і їх шкідливого впливу на здоров'я населення» затверджені з метою визначення основних принципів та напрямів державної політики щодо попередження куріння *лише тютюнових виробів*, запровадження в рамках цього закону заборони вживання виробів, що не містять нікотин не відповідає принципам правової визначеності та пропорційності.

Крім того необхідно зазначити, що законодавство України не містить визначення поняття стаціонарно обладнаних зупинок маршрутних транспортних засобів, тому правозастосування законопроекту може привести до неоднозначного тлумачення його положень, що також суперечить принципам правової визначеності та пропорційності, а отже і вимогам статті 282 Угоди про асоціацію, відповідно до якої сторони зобов'язались підтримувати ефективне та передбачуване законодавче середовище для суб'єктів господарської діяльності, що займаються бізнесом на своїй території, належним чином враховуючи вимоги правової визначеності та пропорційності.

Реалізація цієї законодавчої ініціативи також не вбачається доцільною в районах щільної забудови, де поряд зупинками маршрутних транспортних засобів розташовані підприємства торгівлі (магазини, кафе, бари, ресторани тощо) де застосування такої практики матиме наслідком перешкоджання, обмеження або спотворення конкуренції на внутрішньому ринку у розумінні Глави I «Правила конкуренції» Розділу VII та порушуватиме право започаткування та ведення самостійної трудової діяльності, закріплене Главою II «Право на заснування», розділу IV Договору про заснування Європейського Союзу.

Виходячи з вищезазначеного, проєкт закону відповідає цілям Угоди про асоціацію, а також підходам до продажу і рекламування тютюнових виробів в країнах-членах Європейського Союзу, проте потребує доопрацювання з метою приведення окремих його положень у відповідність з вимогами статті 282 Угоди про асоціацію та Директиви 2014/40/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 3 квітня 2014 року.

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Климпуш-Цинцадзе Іванна Орестівна
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000EED52E0081548200
Дійсний до: 12.03.2022 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-20/10-2020/208462 від 11.11.2020

252763